قضايا المصطلح البلاغي كثرنه، ونعدده، و اشتراكه، و صياغنه

الدكنور مدهد بن علي الصامل

()

: : () : () المقدمة: () () . -

•

: : . : :

. - -

() () () () () المصطلحات في كتب التعريفات: . -

:

: . () : :

()

•

·
":::
()

```
)) :
                      · · · · ((
                      (
(
      )
                                           . ( )
( )
```

, -

كتب المصطلح البلاغي ومعاجمه

. ()

; () ()

() () () ()**()** (//) : () ()(///) ()

. –

: ()

- -

•

) () (. () المبحث الأول كثرة المصطلح البلاغي ونباين نوزعه على أبواب البلاغة () ()

. –

()

```
:
   ( )
( ) ( ) ( )
 . ( )
( )
       ( )
   ( ) ( )
     . !!
      .( )
     :
    . ( )
            ( )
  ( )
```

. –

() () () () () : () () () : ()

•

. - -

المبدث الثاني أسباب كثرة المصطلح البلاغي

:

أولاً: جعل أقسام النوع الواحد مصطلحات مستقلة

				. ()
		حد مصطلحات مستقلة	البلاغية للنوع البلاغي الوا	ثانياً : جعل الأغراض
()	()			
		- ()	()	
				()
п.				
•				. !!! "
()	.()		()	
			مصطلحات مستقلة	ثالثاً : جعل العلاقات
		()	()	
		()		()
			•	
				()

. () رابعاً: ذكر المصطلح الواحد بأكثر من صيغة):) () ((^()() . !! **)** :) ()(. () (() () () () ()

()

()

```
( ) ( ):
                         :
( )
.<sup>( )</sup>( )
               . ( ) "
                            ( )
( )
( )
    ) ( ) ( ):
                                  ( )(
:
                      · ( ) ( ) ( )
```

```
.()( )( )
         ( )
( ):
         .()( )( )
         ( )
( ) ( ):
             · ( ) ( )
( )
     ( )
( ):
     .( )( )( )
     ( )
     ( )
( ):
      .()( )( )( )
     ( ):
( ):
     ()()()()
    . ( )
 (
    ) ( )
 ):
```

```
) (
()( )
  -( ) ( ) (
; ( )
; ( )
```

```
سادساً: التنافس في اختراع أنواع بلاغية جديدة
_ ( )
                              (
( ) ( )
                 ( )
                               )
                                    .( )
                     ( )
                                       . ( )
                  ( )
                                      . ( )
                       ( )
```

. ()			
()		
	()	()	
		بين العنوانات و المصطلحات	سابعاً : الخلط
()):	()	
	() ()

•

ij

تاسعاً: الحرص على كثرة التفريع والتقسيم لبعض الأنواع

```
( ):
( ) ( )
( ) ( )
                                      ( )
                                       ( )
            عاشراً: وجود مصطلحات تعتمد على تعدد النوع البلاغي في النص
 ( )
                                  ( )
. ( )
                                ( )
          )): ( ):
                                  ( ) ((
 . !!
              ( )
                  . ( )
```

ثاني عشر: ذكر مصطلحات يقتضيها التقسيم العقلي لا شواهد لها

-() "

المبحث الثالث الاشترالة في المصطلح البلاغي، أو نعدد دلالنه

.

I m T I b a d b s is a few to the second second

```
)) :
       . ( )((
              : (
                 · ( ) ( )
                      : ( )
       ( )(
(
 )
                  ( )( )
                 ( )
                   . ( )
      )) :
                        :
      ( ) ((
( )
              : ( )
```

: ()() .()() () : () اشتراك المصطلح بين البلاغة وغيرها من العلوم ()

() : . () () . () () () () () ()

. –

المبحث الرابع صياغة المصطلح البراغي

: أولاً : المصطلحات المفردة : () . () ()

() () () () () . !! : () () () () () () ثانياً : الصطلحات الثنائية (,)

الأول: المصطلحات المضافة:

```
( )
  ( ) ( )
( ) ( )
الثاني : المصطلحات الموصوفة
( ) ( ) ( )
```

. -

```
الثالث: المصطلحات المقيدة بمتعلق
             ) (      ):
(     ) (
) ( ) (
( )
( )
                  ( )
        ( )
                   ( )
                   ( ) ( ) ( )
                   الرابع: المصطلحات المتعاطفة
               ( )
) ( ):
) ( ) ( ) ( ) (
.( ) ( ) (
) ( ):
       .( )( )(
) ( ):
```

```
. (
) ( ):
-( ) ( ):
·( )-
) ( ):
) ( ):
                         ( )(
.( )(
                ثالثاً: المصطلحات المركبة من أكثر من كلمتين
   ()
 ) ( ):
.<sup>( )</sup>( ) (
```

```
) ( ):
, ( ) (
, ( ) (
                     .( )(
   ( )):
                ( )
              ) ( ) ((
         (
   )
                       (
                )
( )
    ( )
```

ij

```
(
              ):
                     ( )
 ) :
                     (
                 . !!
                      )
         (
. !!
( ) :
                        (
                    ):
          .( )
                   ):
.' '(
        . ( )
```

, - -

الاعتراض على اختيار المصطلح أو صياغته:

```
( ) ( ) ( )
( ) ( )
)(( )): ( )
( ) ((
  (
   )
        ( ) ( )
          ( )
            ( )
<sup>( )</sup>( )
              ( )
( )
         [ ] )):
( )
```

```
: ( ) ( )
          ( )( )
( )
         ( ) ((
    ( ):
( ):
```

```
(
         :
      ( )
            ( )
            ( )
( ,)
```

· :

· -

-.

.

الحواشي والتعليقات					
/ ()	()	:		()
•		:			()
			•		()
				:	()
				:	()
			:	:	()
		•		:	()
•				:	()
•				:	()
		•		:	()
		•			()
·	_			:	()
•				:	()
:				:	()
				:	()
		. /		:	()
•				:	()
	•			:	()
•				:	()
				:	()

```
1
                             ( )
                             ( )
                             ( )
                             ( )
      )
                             ( )
                      (
                             ( )
                         :
                             ( )
                         :
                             ( )
                         :
                             ( )
                             ( )
                         :
                             ( )
                         :
                             ( )
                         :
                             ( )
                         :
                             ( )
                          :
                             ( )
                          :
                             ( )
                             ( )
                          :
                             ( )
                             ( )
                             ( )
                         : ()
                             ( )
                         : ()
```

```
( )
   ( )
   ( )
: ()
   ( )
   ( )
:
   ( )
:
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
:
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
    ( )
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
   ( )
```

```
( )
                                         ( )
                                         ( )
                                         ( )
                                         ( )
.( ) /
```

```
( )
                  ( )
              : ()
                     )
              : (
                 (
                     )
                 (
                     )
             :
1
                 (
                     )
                 (
                     )
                     )
                 (
                 (
                 (
                     )
                 (
                 (
                 (
                 (
                 (
                 (
                     )
                     )
                 (
                 (
              :
                 (
                     )
```

```
(
                                     : (
                                        (
)
                                        (
                                     :
                                        (
                                           )
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                            )
                                     :
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
                                        (
```

- /

```
: ( )
1
                                ( )
     . 1
                                (
                                   )
                                (
                               (
           1
                                (
```

```
: (
         (
         (
      :
      :
        (
      :
         (
         (
     :
         (
         (
            )
      :
        (
            )
      :
     : (
         (
         (
         (
            )
         (
         (
l :
         (
            )
         (
            )
            )
        (
      :
         (
         (
         (
        (
            )
         (
            )
         (
     : (
```

```
. : ( )
/ : ( )
. ( )
. ( )
. ( )
```

المصادروالمراجع ()

) • =

•

. / . . . (

:

)

.

.

.